

Gevels worden steeds complexer: 'Geveltechniek wordt vaak gezien als ondergeschikt clubje'

Anna Koudijs | Gepubliceerd: 21 nov. 2025

Foto: JP van Eesteren / David Rozemeyer

Gevels zijn de afgelopen jaren een stuk complexer geworden, ook de uitvoering is een stuk ingewikkelder. Na de Grenfell-brand ligt de gevelbranche onder een vergrootglas. Toch wordt lang niet altijd een geveladviseur erbij betrokken,

terwijl de gevel zo'n belangrijk onderdeel is van een gebouw. Zou dat wel moeten?

Afgelopen week is begonnen met het demonteren en opnieuw bekleden van de complete gevel van woontoren Flow in Eindhoven. Het hele systeem waaraan de gevelplaten zijn bevestigd moet vervangen worden, want er waren twijfels over de manier waarop de gevelplaten op hun plaats worden gehouden.

De afgelopen jaren zijn er vaker incidenten geweest met gevels. Van gevelpanelen die bij de eerste vorst braken, tot een houten vliesconstructie die niet waterdicht bleek en wegrotte. Of nog erger: een gevel die zo brandbaar bleek dat het complete gebouw in vlammen opging. Allemaal gebeurtenissen met serieuze gevolgen. Want, zoals Erwin ten Brincke van adviesbureau ABT het verwoordt: “de gevel is ruimtediep, niet alleen huiddiep. Het gaat ook om de ruimte erachter.”

Producten moeten beter presteren

Ondanks dat de gevel een essentieel component is van een bouwwerk, wordt in veel gevallen geen geveladviseur geraadpleegd. In de afgelopen decennia zijn gevelconstructies steeds complexer geworden, legt Ulrich Knaack, hoogleraar aan de TU Delft, uit. “Gebouwen moeten beter geïsoleerd worden, dus wordt er meer isolatiemateriaal in de gevels gestoken, maar daarmee wordt het product ingewikkelder. Gevelbouwers gebruiken steeds vaker triple glas. Dat is zwaarder, waardoor de constructie sterker moet zijn. Luchtdichtheid moet beter. Dit alles vraagt om producten die beter presteren en om een aannemer die specialistischer wordt.”

Henk Zoontjens, directeur van Vereniging Metalen Ramen en Gevelbranche (VMRG), ziet daarnaast ook een ontwikkeling in de hoeveelheid technologie die in gevels geïnstalleerd worden. “Er wordt veel geëist van de gevelbouwers. PV-panelen, elektronische aansturing van zonwering,

meer glastechnieken zoals verwarmd glas. Er zitten dus steeds meer draadjes in de gevel en elk draadje door de gevel heen kan lekkage veroorzaken. Dat vraagt om steeds meer specialisme bij gevelbouwers.”

“We staan te ver van de praktijk af en worden vaak als een stel witte jassen beschouwd door gevelbouwers”

— Jhon de Wild, adviseur
geveltechniek

Dat is precies de reden waarom geveladviseurs vaker betrokken zouden moeten zijn, vindt Jhon de Wild, senior adviseur bouwfysica en geveltechniek bij adviesbureau DGMR. Volgens hem is de bouw nu zo complex, mede dankzij regelgeving, dat het soms moeilijk is om het web aan regels nog te overzien. “Soms hebben opdrachtgevers een eisenpakket dat te complex is. Of wensen die simpelweg niet te combineren zijn, zoals glas met een lage zontoetreding maar wel

een hoge lichtinval. Dit wordt soms versterkt door de architect die zich probeert te onderscheiden. En dan heb je nog het toenemen van de wettelijke eisen waaraan een gevel moet voldoen die om een brede expertise vraagt.”

'Meer kosten'

Waarom worden dan toch vaak geen geveladviseurs bij projecten betrokken? “Omdat we meestal niet gelijk kunnen laten zien wat we terugverdienen”, vertelt De Wild. “Voor een aannemer lijkt het betrekken van een geveladviseur vooral voor meer kosten te zorgen. Die verdient je meestal op termijn terug, maar dat ziet de aannemer niet altijd, waardoor die niet de investering doet. Je moet als geveladviseur je meerwaarde aantonen met de projecten die je doet en laten zien dat het de investering waard is. Daarnaast kan een opdrachtgever het verschil maken door meer in te zetten op een langetermijnvisie.”

Bij de gevels van de Londense Grenfell-toren ging het gruwelijk mis.

Adviseurs moeten ook de hand in eigen boezem steken, vindt de geveltechnicus. “We staan te ver van de praktijk af en gevelbouwers zien ons vaak als een stel witte jassen. Een gevelbouwer is vaak meer geldgestuurd en zoekt daarbij geregeld de grenzen op, terwijl adviseurs misschien te weinig commercieel zijn opgeleid.”

Advies niet altijd nodig

Zelf werkte De Wild een aantal jaar voor een gevelbouwer, een ervaring die hij anderen in het vak zou aanraden. “Het is belangrijk om die kant van het werk te zien. Voor adviseurs zou een stage bij een gevelbouwer absoluut zinvol zijn. Vanwege de personeelstekorten durven

werkgevers dat niet altijd aan, uit angst om goed personeel kwijt te raken.”

De kloof tussen adviseurs en gevelbouwers die De Wild omschrijft, is er inderdaad, volgens Zoontjens. Echt een probleem is het in zijn ervaring vaak niet. “We werken samen op de juiste momenten. Gevelbouwers hebben zelf zeer kundige mensen in dienst voor de engineering van gevels, waardoor extern advies niet altijd nodig is. Door de ontwikkelingen in de gevelbouw is het wel noodzakelijk om meer multidisciplinair, niet alleen met adviseurs, maar ook met de architect samen te werken.”

"We worden te vaak gezien als onderaannemer"

Zoontjens: “De rol van de gevelbouwer is mondjesmaat ontwikkeld in de afgelopen jaren. Die wordt nog steeds vaak gezien als een onderaannemer en wordt daardoor te weinig betrokken bij de voorkant. Als de gevelbouwer eerder in het proces betrokken wordt, biedt dat kansen voor een efficiënter gevelontwerp.”

Verandering van de ketenstructuur gaat niet alleen om efficiënter werken, maar kan ook helpen om duidelijker te maken waar verantwoordelijkheid ligt. “De bouw is flink versnipperd in Nederland, elke partij doet maar een klein deel van een project. Zo ontstaat onduidelijkheid welke partij waarvoor verantwoordelijk is en dat wordt contractueel vaak niet goed vastgelegd”, legt De Wild uit.

Erwin ten Brincke, constructief ontwerper bij ABT, ziet hier een verschil tussen Nederland en haar buurlanden. “Sinds de afschaffing van de Standaardvoorwaarden Regeling (SR) in Nederland, legt elke betrokken discipline apart verantwoordelijkheid af aan de opdrachtgever. In Duitsland en België zit de architect hier nog tussen”, vertelt Ten Brincke. In ons land is het nu vaak de hoofdconstructeur die de eindverantwoordelijkheid draagt, vertelt De Wild. “De gevelbouwer levert zijn berekeningen in bij de hoofdconstructeur. Het probleem is dat deze vaak niet de kennis heeft om de berekeningen te controleren.”

“In Duitsland zie je dat vaker geveladvies wordt ingewonnen bij een project door de architect. In Nederland ligt deze beslissing bij de opdrachtgever, maar die is niet altijd in de positie om in te schatten of dit nodig is. Het is daarom belangrijk om de opdrachtgever te helpen om vooruit te denken in het proces”, aldus Ten Brincke.

'Heeft met geld te maken'

Het huidige systeem legt daarnaast veel verantwoordelijkheid en ruimte bij de hoofdaannemer. Een voorbeeld hiervan is materiaalkeuze, vertelt Knaack. “In Nederland zijn de subdisciplines beperkt betrokken bij het doorontwikkelen van het gebouw. De consequentie is dat er meer ruimte is voor de aannemer om dingen op zijn manier te doen. De keuzes die dan gemaakt worden, hebben vaak met geld te maken.”

Dat komt ook doordat het in Nederland niet gebruikelijk is om specifieke producten voor te schrijven, licht Ten Brincke toe. “Er worden nooit producten voorgeschreven, alleen prestatie-eisen. Als de aannemer een materiaal wil

gebruiken dat niet aan die specifieke eisen voldoet, moet er gelijkwaardigheid aangetoond worden.”

Na de tragiek van de Grenfell-toren, waarbij de brand zich razendsnel via de gevel verspreidde en 72 mensen om het leven kwamen, is de aandacht voor geveltechniek veranderd, vertelt De Wild. Een trieste aanleiding, maar een goede en nodige ontwikkeling, denkt hij. “Geveltechniek wordt vaak gezien als een ondergeschikt clubje met mensen die weinig verstand hebben van andere zaken. Natuurlijk kan je de berekeningen door bouwfysici laten doen, maar die zien de praktijk te weinig. De risico's worden onderschat, ook door adviseurs uit andere disciplines die denken het er wel even bij te kunnen doen.”

Hoe de bouwsector de complexiteit van moderne gevels kan tackelen zonder kwaliteit in te leveren? “Tijd nemen”, denkt Ten Brincke. “Gun de werkvoorbereider de tijd en ruimte om na te denken, om het project te begrijpen. Dan kunnen mensen komen met ideeën en oplossingen. En meegeven waarom

bepaalde keuzes gemaakt zijn in plaats van het bestek over de schutting te gooien bij de aannemer. Dit kan goed door informatie toe te voegen aan het BIM-model.”

Lees meer:

- ['Prijswinnende' gevel gemeentehuis Hardenberg rot weg, tijd voor een 'facelift'?](#)
- [Zelfs perfect uitgevoerd faalt Grenfell-gevel jammerlijk](#)